

Beeld gaat voor tekst in broeierige travestietenshow

Madame de Sade

Toneel ★★☆☆☆

Door: Toneelgroep Amsterdam.

Met: Barry Atsma, Hugo Koolschijn, Alwin Pulinckx, Leon Voorberg, Eelco Smits en Marieke Heebink. Tournee t/m 22 april

ERIC VAN DER VELDEN
AMSTERDAM

Wat is het acteren bij Toneelgroep Amsterdam toch bijzonder. Het maakt niet uit of het gaat om een klassieker als *Don Carlos*, een komedie als *Kruisochten* of - zoals nu - een eigentijds literair drama als *Madame de Sade*. Steeds weer is het genieten van uitgesproken acteertalenten, vedettes zelfs, die de eigen ego's ondergeschikt maken aan de visie van de regisseur.

Dit keer is de Poolse gastregisseur Krzysztof Warlikowski de gelukkige. Deze in eigen land controversiële theatermaker zingt zich los van de tekst van de Japanner Yukio Mishima (1925 - 1970) met een broeierige, surrealistische travestietenshow, in sfeer vergelijkbaar met de films van Luis Bunuel.

Absoluut een theatrale belevenis, maar wat drijft de Pool nu precies? De toch al omslachtige dialoog verliest met deze ingreep een tegenstelling die in elk geval wél glashelder is: fatsoenlijk - onfatsoenlijk.

Een aristocratische familie blijkt aan de vooravond van de Franse revolutie een monster te hebben binnengehaald. Zich simpelweg van dit monster ontdoen is vanwege de toen gangbare maatschappelijke conventies niet mogelijk. Met als gevolg dat drie vrouwen het kwaad diep in ogen moeten kijken. En zo de duistere kant in zichzelf ontdekken. Dat kwaad is gemodelleerd naar een historisch figuur: Markies de Sade, de 'uitvinder' van het sadisme.

Wie travestiet is en rondloopt in lingerie van Marlies Dekkers maakt op zijn zachtst gezegd een wereldwijze indruk. Geen type dat snel in verwarring wordt gebracht door stevi-

ge billenkoek. Geen type ook, waar de gemiddelde schouwburchbezoeker zichzelf makkelijk in zal herkennen. Inhoudelijk brengt Warlikowski daarom weinig te weeg. Het beeld gaat bij hem voor de (stevige lappen) tekst.

In het toneelstuk *Madame de Sade* spelen mannen de meeste vrouwenrollen. Alleen de dienstmeid wordt gespeeld door een vrouw. Het zijn geen types waarin de gemiddelde schouwburchbezoeker zich snel zal herkennen.

